

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра кримінально-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	08 Право
спеціальність	081 Право
освітня програма	Право
факультет	юридичний
форма навчання	заочна

2023/2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченого радию юридичного факультету

“31” серпня 2023 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Бондаренко Олексій Олексійович, доцент кафедри кримінально-правових дисциплін юридичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна, кандидат юридичних наук, доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри кримінально-правових дисциплін

Протокол від “30” серпня 2023 року № 1

В.о. завідувача кафедри кримінально-правових дисциплін

Гліб РИБАЛКО

Програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми Право

Гарант освітньої професійної програми Право

 Дмитро ЛУК'ЯНЕЦЬ

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від “31” серпня 2023 року № 1

Голова науково-методичної комісії
юридичного факультету

Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програму навчальної практики складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців з вищою освітою першого (бакалаврського) рівня спеціальності 081 Право, освітня програма Право.

Практика є обов'язковим компонентом програми підготовки фахівців із вищою освітою. Практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення у разі одержання необхідного обсягу практичних знань і умінь відповідно до стандартів освіти.

1. Опис навчальної практики

1.1. Метою навчальної практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення певного циклу теоретичних дисциплін.

1.2. Основні завдання навчальної практики.

Основними завданнями навчальної практики є формування таких компетентностей: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов (**інтегральна**); здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (**ЗК-2**); знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (**ЗК-3**); здатність спілкуватися іноземною мовою (**ЗК-5**); здатність працювати в команді (**ЗК-9**); повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи (**СК-3**); знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (**СК-8**); здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності (**СК-13**).

В межах формування компетентності ЗК-2

студенти повинні

знати норми чинного кримінального законодавства, правила тлумачення кримінального закону з метою вірного його застосування, слідчу та судову практику в кримінальних провадженнях;

вміти правильно визначати коло законодавчих та інших нормативно-правових актів, які підлягають використанню; робити кваліфіковані висновки та надавати консультації; приймати рішення і вчиняти дії у точній відповідності до закону; правильно складати і оформлювати процесуальні документи;

володіти навичками роботи з нормативними актами; обґрунтування власної точки зору; підготовки юридичних документів; вирішення проблемних питань і колізій.

В межах формування компетентності ЗК-3

студенти повинні

знати норми чинного кримінального законодавства та правила кваліфікації вчинених кримінальних правопорушень;

вміти правильно характеризувати елементи складу кримінального правопорушення;

володіти навичками роботи з відповідними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами; обґрунтування власної позиції.

В межах формування компетентності ЗК-5

студенти повинні

знати правопис відповідної іноземної мови; термінологію галузі кримінального права іноземною мовою; граматичні структури, що є необхідними для адекватного вираження відповідних понять та правових позицій під час кримінального провадження;

вміти користуватися граматичними зворотами, специфічними для спілкування між різними учасниками кримінального провадження; робити оптимальний набір лексики та граматичних конструкцій під час вираження іноземною мовою як усно, так і письмово своєї правової позиції у відповідному кримінальному провадженні;

володіти навичками спілкування іноземною мовою в колективі та складання процесуальних документів.

В межах формування компетентності ЗК-9

студенти повинні

знати зміст законодавчих та інших нормативно-правових актів, які регламентують повноваження різних членів колективу, де студент проходить навчальну практику, правила їх професійної етики, підстави і порядок притягнення до різних видів юридичної відповідальності у разі порушення закону;

вміти визначати найбільш ефективні дії, спрямовані на реалізацію членами команди повноважень з урахуванням соціальної відповідальності та громадянських зобов'язань;

володіти навичками діяти командно у виробничих умовах з урахуванням соціальної відповідальності та громадянських зобов'язань, у дусі поваги до права й закону.

В межах формування компетентності СК-3

студенти повинні

знати норми чинного законодавства, які містять вимоги поважати честь і гідність особистості, захищати права, свободи людини і громадянина під час здійснення кримінального провадження, а також судову практику з цих питань;

вміти визначати у своїй професійній діяльності найбільш ефективні правові засоби щодо забезпечення поваги до честі і гідності особистості, захисту прав і свобод людини і громадянина;

володіти навичками виявляти порушення загальних зasad про повагу до честі і гідності особистості, захисту прав, свобод людини і громадянина в професійній діяльності та вживати заходів щодо їх усунення.

В межах формування компетентності СК-8

студенти повинні

знати сутність та зміст основних понять, категорій та інститутів матеріального і процесуального права, особливості процесуального статусу сторін та інших учасників кримінального процесуального провадження; підстави та процесуальний порядок прийняття процесуальних рішень на різних

стадіях кримінального судочинства; вимоги до форми та змісту процесуальних документів;

вміти правильно складати і оформлювати процесуальні документи; давати правове обґрунтування рішень; робити кваліфіковані висновки та надавати консультації; приймати рішення і вчиняти дії у точній відповідності до закону; виявляти випадки невиконання чи неналежного виконання різними суб'єктами своїх професійних повноважень;

володіти навичками вирішення правових проблем та усунення порушень матеріального і процесуального законодавства.

В межах формування компетентності **СК-13**

студенти повинні

знати систему джерел матеріального і процесуального права та систему вітчизняного законодавства про органи досудового розслідування; основні теоретичні і практичні проблеми діяльності під час здійснення розслідування; сучасні способи отримання необхідної професійної інформації для виробничих потреб;

вміти об'єктивно сприймати та аналізувати тенденції, що мають місце в сучасній правозастосовній діяльності, різноманітні юридичні ситуації в галузі права, правильно їх кваліфікувати та визначати правові приписи, які належить застосувати;

володіти навичками знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різноманітних джерел для професійних потреб; використовувати сучасні інформаційно-комунікативні технології для обґрунтування власної точки зору, прийняття процесуальних рішень, які відповідають вимогам закону.

1.3. Характеристика навчальної практики:

Кількість кредитів: 5. Загальна кількість годин: 150.

Нормативний модуль. Семестр: 6. Вид контролю: залік.

1.4. Заплановані результати практики.

Студент повинен досягнути таких програмних результатів навчальної практики: проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (**ПРН 3**); використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (**ПРН 8**); належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності (**ПРН 14**); вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних (**ПРН 15**).

2. Зміст та організація проведення навчальної практики

Навчальним планом підготовки студентів Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна передбачено проходження навчальної практики студентами 3-го курсу заочної форми навчання юридичного факультету, що навчаються за спеціальністю 081 Право. Проходження навчальної практики, виконання усіх навчальних завдань та успішний захист матеріалів практики є вагомим етапом підготовки фахівців в галузі юриспруденції та необхідним елементом навчального курсу.

Робоча програма навчальної практики розроблена на основі відповідних законів України, галузевих стандартів вищої освіти та Положення про проведення практики студентів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, затверженого рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна від 11.04.2022 року, протокол № 7, і введеного в дію наказом університету № 0213-1/136 від 22.04.2022 року.

Навчальна практика студентів заочної форми навчання є складовою частиною процесу підготовки фахівців, обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття рівня вищої освіти - першого (бакалаврського) рівня.

Предметом навчальної практики на кафедрі кримінально-правових дисциплін є чинне Кримінальне законодавство України, наукова юридична література, слідча та судова практика у кримінальних провадженнях.

Проходження навчальної практики на кафедрі кримінально-правових дисциплін здійснюється наступними етапами: одержання настанови, планування та облік навчально-дослідної діяльності, виконання індивідуального навчально-дослідного завдання, перевірка матеріалів навчальної практики, захист матеріалів навчальної практики.

Одержання настанови полягає в особистій присутності на груповій консультації, отриманні індивідуального завдання та постановці на облік у керівника групи практики.

Планування та облік навчально-дослідної діяльності полягає в формулюванні пропозицій щодо хронологічного порядку та методології розв'язання навчально-дослідних завдань, а також у зазначенні фактично виконаних дій.

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання полягає у розв'язанні навчальних завдань та підготовці матеріалів практики згідно з даними методичним рекомендаціями. Процес самостійної роботи по виконанню індивідуального навчально-дослідного завдання фіксується в щоденнику практики, організованість, адекватність та охайність ведення якого також підлягають оцінюванню.

Під час перевірки матеріалів навчальної практики її керівником оцінюванню підлягають якість розв'язання навчально-дослідних завдань, номенклатура та обсяг наданих документів, правильність їх оформлення. Керівник навчальної практики оцінює самостійність та організованість студента, планомірність, наукову обґрунтованість та творчу складову навчально-дослідної діяльності. За підсумками перевірки матеріалів навчальної практики її керівником складається відзив.

Захист матеріалів навчальної практики полягає у публічній доповіді екзаменаційній комісії про зміст та підсумки проходження навчальної практики. Оцінюванню підлягають також навички усної професійної мови, аргументування та вміння вести дискусію.

Проходження навчальної практики на кафедрі кримінально-правових дисциплін, перед усе, базується на успішному оволодінні курсами «Кримінальне право України. Загальна частина» та «Кримінальне право

України. Особлива частина». Разом з цим, обов'язковим є звернення до інших юридичних дисциплін та дисциплін неюридичного профілю:

- логіки – під час використання логічних методів (індукції, дедукції, аналізу, синтезу та ін.);
- філософії – під час вивчення питань про детермінацію в кримінальному праві, співвідношення загального, особливого та окремого;
- теорії держави та права - для засвоєння понятійного апарату, єдиного для всіх юридичних наук, що є необхідною базою для вивчення галузевих правових дисциплін, у тому числі кримінального права;
- конституційного права України - під час визначення спрямованості та змісту норм кримінального права;
- адміністративного права – під час вивчення окремих ознак кримінального правопорушення, з'ясування критеріїв розмежування кримінальних правопорушень від інших видів правопорушень;
- кримінального процесуального права – з метою з'ясування питання щодо винуватості особи у вчиненні кримінального правопорушення і застосування до неї покарання, співвідношення змістового характеру норм кримінального права та процедури застосування кримінальних процесуальних норм в практичній діяльності;
- кримінально-виконавчого права – під час вивчення питань щодо підстав, меж, умов та порядку призначення покарань, а також аналізу питань щодо порядку і умов виконання кримінальних покарань.

Керівник навчальної практики може надавати індивідуальні консультації як безпосередньо, так і у дистанційному режимі.

Для написання навчально-дослідницької роботи необхідно провести пошук нормативного матеріалу, наукових праць та навчальних матеріалів за визначеною темою, вивчити відібрані матеріали, проаналізувати їх та закріпити результати у письмовому вигляді. Зміст роботи повинен відповідати визначеній темі.

Перед початком безпосереднього виконання роботи студент зобов'язаний уважно вивчити всі рекомендовані джерела. При цьому доцільно робити виписки з нормативних актів, підручників, статей, інших джерел, помічаючи в чернетці ті сторінки та видання, що найбільш важливі під час висвітлення відповідних питань теми роботи.

Запозичення тексту з рекомендованих та інших джерел без посилання на них забороняється.

Рекомендується типовий план навчально-дослідницької роботи:

1. Вступ (статистичні дані про досліджуване кримінальне правопорушення, обґрунтування проблематики).
2. Характеристика складу кримінального правопорушення, передбаченого статтею КК України.
3. Проблеми кваліфікації кримінального правопорушення, передбаченого статтею КК України.
4. Рішення національних судів у кримінальних провадженнях (щонайменше 3) та їх аналіз.

5. Висновки: виявлені проблемні питання кваліфікації кримінального правопорушення, передбаченого статтею __ КК України, відповідної слідчої та судової практики.

6. Список використаних джерел.

Орієнтований обсяг роботи – 20-30 друкованих аркушів формату А-4.

Поля сторінки – праве 15 мм, ліве 25 мм, верхнє та нижнє - 20 мм. Вирівнювання за ширину сторінки. Абзацний відступ - 1,25. Листи роботи повинні бути скріплени і пронумеровані.

Скорочення слів, понять у тексті роботи крім загальноприйнятих (наприклад, КК, КПК, ст.) неприпустимі.

3. Вимоги до баз навчальної практики

Базою навчальної практики для студентів 3-го курсу заочної форми навчання є кафедра кримінально-правових дисциплін юридичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна.

4. Індивідуальні завдання з практики

Тема роботи обирається згідно варіанту, який визначається у відповідності з нижченаведеною таблицею. Номер варіанту визначається в залежності від реєстраційного номеру студента (за списком у групі студента).

Навчальна дисципліна «Кримінальне право»

Реєстраційний номер	Номер варіанту	Тема
1.	1	Умисне вбивство: двох або більше осіб (п. 1 ч. 2 ст. 115 КК України); вчинене з особливою жорстокістю (п. 4 ч. 2 ст. 115 КК України); вчинене способом, небезпечним для життя багатьох осіб (п. 5 ч. 2 ст. 115 КК України)
2.	2	Умисне вбивство: з корисливих мотивів (п. 6 ч. 2 ст. 115 КК України); з хуліганських мотивів (п. 7 ч. 2 ст. 115 КК України); з метою приховати інше кримінальне правопорушення або полегшити його вчинення (п. 9 ч. 2 ст. 115 КК України)
3.	3	Умисне вбивство: малолітньої дитини або жінки, яка завідомо для винного перебувала у стані вагітності (п. 2 ч. 2 ст. 115 КК України); поєднане із згвалтуванням або сексуальним насильством (п. 10 ч. 2 ст. 115 КК України); вчинене на замовлення (п. 11 ч. 2 ст. 115 КК України)
4.	4	Вбивство через необережність (ст. 119 КК України)
5.	5	Умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК України)
6.	6	Умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження (ст. 122 КК України)
7.	7	Умисне легке тілесне ушкодження (125 КК України)
8.	8	Побої і мордування (ст. 126 КК України)
9.	9	Торгівля людьми (ст. 149 КК України)
10.	10	Згвалтування (ст. 152 КК України)
11.	11	Сексуальне насильство (ст. 153 КК України)
12.	12	Порушення недоторканності житла (ст. 162 КК України)
13.	13	Крадіжка (185 КК України)

14.	14	Грабіж (ст. 186 КК України)
15.	15	Розбій (ст. 187 КК України)
16.	16	Вимагання (ст. 189 КК України)
17.	17	Шахрайство (ст. 190 КК України)
18.	18	Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою (ст. 192 КК України)
19.	19	Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК України)
20.	20	Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК України)
21.	21	Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365 КК України)
22.	22	Контрабанда (ст. 201 КК України)
23.	23	Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст. 109 КК України)
24.	24	Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України (ст. 110 КК України)
25.	25	Державна зрада (ст. 111 КК України)
26.	26	Диверсія (ст. 113 КК України)
27.	27	Бандитизм (ст. 257 КК України)
28.	28	Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами (ст. 263 КК України)
29.	29	Хуліганство (ст. 296 КК України)
30.	30	Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК України)
31.	31	Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу (ст. 345 КК України)
32.	32	Дезертирство (ст. 408 КК України)

Визначена тема роботи може бути уточнена керівником навчальної практики, а в окремих випадках студент може самостійно сформулювати та запропонувати тему, якщо її немає в наведеному переліку. Але у цьому випадку він повинен обов'язково узгодити її з керівником навчальної практики.

Після визначення теми студент повинен уважно ознайомитися з методичними рекомендаціями щодо виконання дослідження, із типовим планом навчально-дослідницької роботи і рекомендованою літературою.

5. Вимоги до звіту про навчальну практику

Після завершення практики студенти подають письмові звіти (додаток № 5), в яких відображають зміст всієї роботи, яка проводилась ними під час практики, як виконувалась програма, висновки про те, якою мірою практика допомогла закріпленню та поглибленню теоретичних знань.

У звіті міститься:

- підсумки виконаної програми практики (що конкретно зроблено; що вивчено; узагальнено; відпрацьовано практично);
- висновки щодо позитивних моментів організації та проходження практики;

- зауваження щодо труднощів і недоліків, які були на період проходження практики, недостатність знань, отриманих під час навчання;

- пропозиції щодо уdosконалення навчального процесу.

Звіт повинен бути підписаний практикантом, керівником навчальної практики.

Матеріали навчальної повинні бути зшиті в картонну теку і містити відповідний опис матеріалів.

Звіт разом з іншими документами, що передбачені робочою програмою практики, подається на рецензування керівнику навчальної практики від кафедри (груповому керівнику практики). Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики від кафедри (груповим керівником) звіт у друкованому вигляді подається на захист.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики, висновки і пропозиції тощо. Звіт оформлюється за вимогами, які встановлюються робочою програмою практики та методичними рекомендаціями відповідної кафедри.

Звіт разом з іншими матеріалами практики захищається студентом у комісії, що призначається завідувачем кафедри. До складу комісії можуть входити: керівник практики від факультету, керівник практики від кафедри (груповий керівник) та інші.

6. Підбиття підсумків навчальної практики

Комісія здійснює оцінювання результатів навчальної практики студентів за дворівневою шкалою оцінювання у терміни, встановлені відповідним наказом про проведення практики.

Оцінювання результатів практики відбувається відповідно до принципів та критеріїв, передбачених робочою програмою практики.

Підсумки практики обговорюються на зборах студентів (підсумкова конференція), засіданні кафедри кримінально-правових дисциплін, а загальні підсумки практики розглядаються на засіданнях вченого ради факультету (не менше одного разу протягом навчального року – зазвичай двічі на рік).

7. Критерії оцінювання результатів навчальної практики

A. Номенклатура матеріалів навчальної практики:

1. Титульний аркуш (Додаток № 1).

2. Відзив керівника навчальної практики (Додаток № 2).

3. Календарний план проходження навчальної практики (Додаток № 3).

4. Щоденник проходження навчальної практики (Додаток № 4).

5. Звіт про проходження навчальної практики (Додаток № 5).

6. Матеріали навчальної практики відповідно до цієї програми, зокрема:

- Теоретична частина (щонайменше 10 сторінок).

• Рішення національних судів у кримінальних провадженнях (щонайменше 3) та їх аналіз.

- Висновки.

- Список використаних джерел.

Б. Зміст та якість науково-дослідної діяльності, зокрема:

- достатність та обґрунтованість методів дослідження;
- повнота розгляду питання;
- самостійність дослідження;
- актуальність нормативного матеріалу;
- володіння професіональною термінологією.

В. Додержання правил складання документів (відповідність змісту назві, правильність реквізитів, грамотність, охайність).

Г. Організованість та планомірність у виконанні науково-дослідницької роботи.

Д. Вміння доповідати, аргументувати, вести публічну дискусію.

Е. Ініціативність та творчий підхід під час розв'язання навчально-дослідницьких завдань.

Проходження навчальної практики на кафедрі кримінально-правових дисциплін оцінюється наступним чином:

«Зараховано» (90-100) – усі критерії (А-Е) додержано повністю на високому рівні.

«Зараховано» (70-89) – критерії А, Б додержано на високому рівні, критерії В, Г, Д додержано на середньому рівні, критерій Е додержано на низькому рівні або не додержано взагалі.

«Зараховано» (50-69) – критерії А, Б, В додержано на середньому рівні, критерії Г, Д, Е додержано на низькому рівні або не додержано взагалі.

«Не зараховано» (1-49) – студент припустився грубої помилки під час проходження навчальної практики, зокрема не додержав хоча б однієї вимоги критеріїв груп А, Б чи повністю не здатний продемонструвати якості з критеріїв груп В, Г, Д, Е.

8. Методи контролю та схема нарахування балів

Навчальна практика студентів проходить під постійним контролем відповідальних осіб Університету, юридичного факультету та баз практики.

Завідувач практики Навчального центру практичної підготовки і працевлаштування Управління якості освіти Університету:

- контролює проведення всіх організаційних заходів перед направленням студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики, надання студентам необхідних документів (щоденника практики, календарного плану тощо);

- контролює відповідність навчальним планам строків проведення практики, виконання обов'язків Університету та баз практики щодо організації та проведення практики;

- перевіряє та візує проекти наказів і рішень вчених рад Університету та факультету із питань практики;

- здійснює контроль за проведенням практики, аналізує та узагальнює її результати.

Декан юридичного факультету:

- забезпечує та контролює інформування студентів про місце, строки проведення практики та форми звітування;

- здійснює контроль за організацією та проведенням практики кафедрою кримінально-правових дисциплін, виконанням програми практики, своєчасним підбиттям підсумків, а також складанням звітної документації за підсумками практики.

Завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін:

- бере участь у розробці робочих програм практики та контролює дотримання вимог наскрізної програми практики;

- здійснює навчально-методичне керівництво і контроль за проведенням практики, що проводиться на кафедрі.

Груповий керівник практики:

- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проведення.

Керівник від бази практики:

- здійснює контроль за дотриманням студентами Правил внутрішнього розпорядку бази практики.

Сумарна оцінка за практику виставляється за такою системою:

Схема нарахування балів при оцінюванні результатів навчальної практики

№ з/п	Зміст	Кількість балів
1.	Ведення щоденника, своєчасність та правильність заповнення	5 балів
2.	Оцінка роботи студента безпосереднім керівником бази практики	30 балів
3.	Відповідність звіту встановленим вимогам	5 балів
4.	Всього за оформлення матеріалів практики	40 балів
5.	Захист матеріалів практики	60 балів
6.	Усього	100 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види діяльності протягом практики	Оцінка
	Дворівнева шкала оцінювання
90–100	
70–89	зараховано
50–69	
1–49	незараховано

9. Рекомендована література

1. Актуальні питання кримінального законодавства України та практика його застосування: монографія / В.Я. Тацій, В.І.Борисов, Л.М. Демидова. Х.: Право, 2017. 400с.
2. Актуальні проблеми кримінального права: навч. посіб. / В.М. Попович, П.А. Трачук, А.В. Андрушко, С.В. Логін. К.: Юрінком Інтер, 2009. 256 с.
3. Александров Ю. Злочини проти статевої свободи. *Юридичний вісник України*. 2002. № 14. С. 9-12.
4. Андрусів Г.В., Бантишев О.Ф. Відповіданість за злочини проти держави. К.: Редакційно-видавничий центр «Київський університет», 1997.
5. Андрушко П.П. Загальна характеристика злочинів у сфері службової діяльності. *Законодавство України. Науково-практичні коментарі*. 2005. № 9. С.28-87.
6. Андрушко П.П. Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 Кримінального кодексу України): кримінально-правова характеристика. *Вісник Верховного Суду України*. 2005. № 2. С.26-35.
7. Андрушко П.П. Коментар до статей 199-201 розділу VII "Злочини у сфері господарської діяльності" Кримінального кодексу України. *Законодавство України. Науково-практичні коментарі*. 2004. № 9. Київ: ТОВ «Український інформаційно-правовий центр». С. 14-39.
8. Андрушко П.П. Кримінально-правова характеристика окремих злочинів у сфері службової діяльності. *Законодавство України. Науково-практичні коментарі*. 2005. № 10. Київ:ТОВ «Український інформаційно-правовий центр». С.31-78.
9. Бантишев О.Ф. Відповіданість за злочини у сфері службової діяльності: Питання кваліфікації злочинів, передбачених розділом XVII Кримінального кодексу України: Навч. посібник. К.: Ін Юре, 2003. 116 с.
- 10.Бантишев О.Ф. Злочини у сфері службової діяльності (питання кваліфікації): Навч. посібник. К.:МАУП, 2002. 128 с.
11. Борисов В.І. Коментар до статті 149 Кримінального кодексу України. Торгівля людьми або інша незаконна угода щодо людини. *Кримінальне право України*. 2006. № 2. С. 17-23.
- 12.Головкін Б. Розмежування розбою, вчиненого організованою групою, і бандитизму. *Вісник прокуратури*. 2006. № 8. С. 53-61.
- 13.Гончаренко В.Г. Коментар до статей 115, 116 розділу II «Злочини проти життя та здоров'я особи» Кримінального кодексу України. *Законодавство України. Науково-практичні коментарі*. 2004. № 8. С.32-50.
- 14.Готін О.М. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянства: Навч. посібник. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2006. 192 с.
- 15.Гуторова Н.О. Кримінально-правова охорона державних фінансів України. Харків, 2001.
16. Діордіца І. Поняття злочину проти основ національної безпеки України. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 8. С.145-147.

17. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: навч. посіб. К.: Вайте, 2014. 944 с.
18. Злочини проти особистої волі людини. *Збірник матеріалів науково-практичного семінару* (Харків, 19-20 вересня 2000 р.) / Під ред. В.В. Стасиса. Харків: Книжкове видавництво «Лествиця Марії», 2002.
19. Кваліфікація злочинів : Навч. посіб. / За ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. К. : Істина, 2010. 430 с.
20. Кваліфікація злочинів в діяльності Національної поліції України: навч. посіб. / Кол. авт. за заг. ред. О.М. Литвинова. МВС України, ХНУВС. Харків: Константа, 2017. 448 с.
21. Кваліфікація злочинів, підслідних органам внутрішніх справ: Навчальний посібник / За заг. ред. В. В. Коваленка; за наук. ред. О. М. Джужи та А. В. Савченка. К. : Атіка, 2011. 648 с.
22. Коляда П.В. Коментар до статей 281-292 розділу XI «Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту» Кримінального кодексу України. *Законодавство України. Науково-практичні коментарі*. 2004. № 6. Київ: ТОВ «Український інформаційно-правовий центр». С.9-32.
23. Контрабанда: засоби попередження та протидії: Навч. посібник. К.: МІВВІЦ, 2001. 118 с.
24. Коржанський М.Й. Кваліфікація злочинів: Навчальний посібник. Виданн 2-ге-К.: Атіка, 2002. 640 с.
25. Кримінальна відповідальність за вчинення злочинів проти життя та здоров'я особи: проблеми кваліфікації та відмежування від суміжних складів злочинів: наук.-практ. пос. / А.О. Данилевський, Г.Є. Болдарь; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2011. 152 с.
26. Кримінальне право (Особлива частина): підручник / за ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменского. Т.1. Луганськ: видавництво «Елтон – 2», 2012. 780 с.
27. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / Кол. авторів А.В. Байлов, О.А. Васильєв, О.О. Житний та ін., за заг. ред. О.М. Литвинова; наук. ред. серії О.М. Бандурка. Харків : Вид-во ХНУВС, 2011. 572 с.
28. Кримінальне право України. Загальна частина : навчальний посібник / В.М. Трубников, М.В. Даньшин, О.О. Житний та ін; за заг. ред. В.М. Трубникова. ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2015. 444 с.
29. Кримінальне право України. Особлива частина : навчальний посібник / В.М. Трубников, В.І. Борисов, Я.О. Лантинов та ін; за заг. ред. В.М. Трубникова. Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2013. 336 с.
30. Кримінальне право України: Особлива частина: підручник / Ю.В. Баулін, В.І. Борисов, В.І. Тютюгін та ін., за ред. В.В. Стасиса, В.Я. Тація. 4-те вид., переробл. і допов. Х.: Право, 2010. 608 с.
31. Кримінальне право. Загальна частина: Підручник / За ред. А.С. Беніцького, В.С. Гуславського, О.О. Дудорова, Б.Г. Розовського. К.: Істина, 2011. 1112 с.

32. Кримінально-правова характеристика злочинів проти статової свободи та статевої недоторканості особи: / О.О. Дудоров; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ, ім. Е.О. Дідоренка. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2011. 352 с.

33. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 2 від 7 лютого 2003 р. «Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи». *Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах* / Упоряд. Н.О. Гуторова, О.О. Житний. Х.: Одіссея, 2010.

34. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 3 від 26.04.2002 р. «Про судову практику в справах про викрадення та інше незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами, вибуховими пристроями чи радіоактивними матеріалами». *Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах* / Упоряд. Н.О. Гуторова, О.О. Житний. Х.: Одіссея, 2010.

35. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 5 від 30 травня 2008 р. «Про судову практику у справах про злочини проти статової свободи та статевої недоторканості особи». *Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах* / Упоряд. Н.О. Гуторова, О.О. Житний. Х.: Одіссея, 2010.

36. Постанова Пленуму Верховного Суду України № 7 від 12 червня 2009 року «Про практику застосування судами України законодавства у справах про злочини проти безпеки виробництва». *Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах* / Упоряд. Н.О. Гуторова, О.О. Житний. Х.: Одіссея, 2010.

37. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22 грудня 2006 року № 10 «Про судову практику у справах про хуліганство». *Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах* / Упоряд. Н.О. Гуторова, О.О. Житний. Х.: Одіссея, 2010.

38. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 р. № 13 «Про практику розгляду судами кримінальних справ про злочини, вчинені стійкими злочинними об'єднаннями». *Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах* / Упоряд. Н.О. Гуторова, О.О. Житний. Х.: Одіссея, 2010.

39. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 23 грудня 2005 року № 14 (зі змінами та доповненнями) «Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також про адміністративні правопорушення на транспорті». *Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах* / Упоряд. Н.О. Гуторова, О.О. Житний. Х.: Одіссея, 2010.

40. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 грудня 2003 року № 15 «Про судову практику у справах про перевищення влади або службових повноважень». *Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах* / Упоряд. Н.О. Гуторова, О.О. Житний. Х.: Одіссея, 2010.

41. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 року № 4 (зі змінами та доповненнями) «Про судову практику в справах

про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів». Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах / Упоряд. Н.О. Гуторова, О.О. Житний. Х.: Одіссея, 2010.

42. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26 квітня 2002 року № 5 «Про судову практику у справах про хабарництво». Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах / Упоряд. Н.О. Гуторова, О.О. Житний. Х.: Одіссея, 2010.

43. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27 лютого 2004 року № 2 «Про застосування судами законодавства про відповідальність за втягнення неповнолітніх у злочинну чи іншу антигромадську діяльність». Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах / Упоряд. Н.О. Гуторова, О.О. Житний. Х.: Одіссея, 2010.

44. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 3 червня 2005 року № 8 (зі змінами та доповненнями) «Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил». Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах / Упоряд. Н.О. Гуторова, О.О. Житний. Х.: Одіссея, 2010.

45. Семикін М.В. Створення терористичної групи чи терористичної організації: кримінально-правове дослідження: Монографія. Х.: Нац. ун-т внутр. справ, 2003. 146 с.

46. Теорія кваліфікації злочинів: Підручник / В.В. Кузнецов, А.В. Савченко; За заг. ред. Професорів Є.М. Моісеєва та О.М. Джужи, наук. ред. к.ю.н., доц. І.А. Вартилецька. К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2006. 300 с.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Кримінальний кодекс України. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

2. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL:
<http://reyestr.court.gov.ua>.

3. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL:
<https://www.rada.gov.ua>.

4. Наказ Міністерства освіти України «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» № 93 від 08.04.1993 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93>.

5. Положення про проведення практики студентів Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, затверджене рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна від 11.04.2022 року, протокол № 7, та введене в дію наказом університету № 0213-1/136 від 22.04.2022 року.

6. Правила судово- медичного визначення ступеню тяжкості тілесних ушкоджень, затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.1995 № 6. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95>.

7. Про Правила дорожнього руху : постанова Кабінету Міністрів України від 10.10.2001 № 1306. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-%D0%BF>.

10. Додатки

Додаток № 1

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Юридичний факультет
Кафедра кримінально-правових дисциплін

МАТЕРІАЛИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ Назва теми навчально-дослідницької роботи

Студент 3-го курсу групи
ЗЮП-_____
ПІБ
Керівник навчальної
практики: посада,
прізвище, ініціали

Харків – 20____

**ВІДЗИВ
КЕРІВНИКА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

на роботу студента 3-го курсу групи ЗЮП __ юридичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна ПІБ, який проходив практику на кафедрі кримінально-правових дисциплін юридичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна у період з ... по ...

Темою навчально-дослідницької роботи студента ПІБ є ...

У ході проходження навчальної практики студент проявив себе ...

Керівник навчальної практики:

Посада

ініціали, прізвище

«Затверджую»

(посада, прізвище, ініціали

керівника навчальної практики)

«___» ____ 20__ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН
проходження навчальної практики

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відмітка про виконання

Порядок ведення календарного плану проходження навчальної практики.

1. Керуючись робочою програмою та індивідуальним завданням, студент складає календарний план проходження навчальної практики і затверджує його у керівника практики.
2. Календарний план проходження навчальної практики складається для кожного студента індивідуально.

Студент 3-го курсу групи ЗЮП _____
юридичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна

ініціали, прізвище

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Юридичний факультет
Кафедра кримінально-правових дисциплін

ЩОДЕННИК
проходження навчальної практики

студента 3-го курсу групи ЗЮП-____ ПІБ

Харків – 20____

Робочі записи під час практики

У робочих записах детально описуються виконані заходи.

Студент 3-го курсу групи ЗЮП _____
юридичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна ініціали, прізвище

ЗВІТ

про проходження навчальної практики студента 3-го курсу групи ЗЮП ____
юридичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна ПБ на кафедрі кримінально-
правових дисциплін юридичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна у період з
... по

Студент 3-го курсу групи ЗЮП ____
юридичного факультету ХНУ ім. В.Н. Каразіна ініціали, прізвище

ПОГОДЖЕНО

Керівник навчальної практики:
Посада

ініціали, прізвище